No. 52. 1820.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 23 DECEMBER.

NATIONALE MILITIE.

Ligting van 1821.

OPROEPING TOT DE INSCHRIJVING.

BURGEMEESTEREN der stad BREDA, gelet hebbende op de navolgende Artikelen van de wet van den 8 Januarij 1816.

ART. 49. Om tot eene geregelde loting te komen, zullen, overeenkomstig art. 207 der Grondwet, alle ingezetenen, die, op den 1 januarij van elk jaar, hun negentiende jaar zullen zijn ingetreden en hun drie-en twintigste nog niet hebben volbragt, na daartoe bij publicatie te zijn opgeroepen, bij het plaatselijk bestuur van hunne woonplaats, zich tot de loting doen inschrijven.

51. Ten opzigte der inschrijving en loting, zal wel in het bijzonder in het oog moeten worden gehouden, dat, welke aanspraak iemand zoude vermeenen, wegens gebreken of anderzins, te hebben; desniettegenstaande de inschrijving en loting door denzelven, even eens als door anderen zal moeten geschieden.

52. Onder de inschrijving zullen ook begrepen zijn de gehuwden en afwezenden. De gehuwden zullen aan het plaatselijk bestuur moeten vertoonen de bewijzen van hun huwelijk en van het aanwezen der echtgenooten; zullende de nalatigen in eene boete vervallen, welke hierna in art. 63 bepaald is.

53. De ouders, voogden en regenten zullen verpligt zijn, hunne kinderen of pupillen, in persoon, of door iemand daartoe door hen schriftelijk gemagtigd, te doen inschrijven. Daarin nalatig blijvende, zullen zij verbeuren eene boete van niet meer dan *honderd guldens*, doch niet minder dan *vijf en twintig guldens*, en, ingeval van volstrekt onvermogen, met eene gevangenis van één tot twee maanden worden gestraft, onverminderd de bepalingen ten aanzien der kinderen of pupillen, bij art. 166 hierna gestatueerd.

56. De wettige woonplaats of domicilie voor de inschrijving, hier boven vermeld, wordt gehouden, voor hen die ongehuwd zijn, de woonplaats der ouderen, en, bij overlijden van beiden, die van den eerstbenoemden voogd; voor de gehuwden, de plaats alwaar zij hun bestaan hebben. In twijfelachtige gevallen omtrent gehuwden, zal voor de wettige woonplaats gehouden worden die plaats, alwaar zij, op den 1 januarij van elk jaar, tot de uitoefening van eenig beroep patent hebben bekomen, of wel voor het middel van het personeel en mobilair, of dat, het welk in de plaats daarvan zoude mogen worden geïntroduceerd, beschreven zijn, en voor zoo verre zij daarin niet beschreven zijn, noch patent bekomen hebben, de plaats, waar zij zich bevinden, met deze verdere bepalingen: dat zij, die in een vreemd land, uit onders, ter oorzaak van 's lands dienst afwezend, of anderzins op reis zijnde, buiten het rijk zijn geboren, zullen worden ingeschreven binnen de plaats alwaar zij hunne wettige woonplaats hebben, dat jonge lieden, door hun vader, moeder, voogd of curator achtergelaten en geen bestaan hebbende, op de lijsten van die gemeente zullen worden gebragt, alwaar hunne ouders, eerst in rang benoemde voogd of curator, het laatst hunne woonplaats hebben gehad; en wanneer deze woonplaats niet bekend mogt zijn, of dat dezelve buiten het rijk is gelegen, op die van de plaats, alwaar zij zich bevinden.

Dat zij die geene ouders, voogden of eigen bestaan hebben, zullen worden ingeschreven op de plaats, alwaar zij zich bevinden.

Dat de gealimenteerden en kinderen in godshuizen en liefdadige gestichten zullen worden ingeschreven in de plaatsen, alwaar de godshuizen zijn gelegen of de alimentatie geschied.

En dat, ten opzigte van de gevangenen, welke in de jaren der loting vallen, de regenten der gevangenissen verpligt zullen zijn, *voor den 10 januarij van ieder jaar*, aan het bestuur van de gemeente, alwaar die gevangenen hunne vaste woonplaatsen hebben, eene naauwkeurige opgave te doen van alles, wat hetzelve voor de opschrijving noodig heeft te weten, met bijvoeging der misdaad, waarvan zij beschuldigd, of, om welke zij veroordeeld zijn geworden, en den tijd voor denwelken zij zijn geconfineerd.

57. De zoodanigen, welke tot eene onteerende straf zijn veroordeeld geweest, of dezelve hebben ondergaan, zullen, ofschoon ingeschreven zijnde, in de nationale militie niet worden toegelaten, ten zij alvorens uitdrukkelijk te zijn gerehabiliteerd.

66. Alle na den eersten februarij van elk jaar ontdekt wordende personen, zullen aan den Gouverneur der provincie, binnen welke zij gedomicilieerd zijn worden bekend gemaakt, die de noodige orders zal geven om hen onverwijld naar de hoofdplaats der provincie te laten transporteren, ten einde aldaar, wanneer de militie-raden niet meer zullen zijn vergaderd, door hem en twee leden van de Gedeputeerde Staten, te worden onderzocht. Tot den dienst bekwaam bevonden wordende, zullen zij dadelijk aan den provincialen kommandant ter inlijving worden overgegeven, en in mindering verstrekken van het contingent van het loopende jaar, ingeval het contingent nog niet is afgeleverd; dan wanneer dit reeds mogt hebben plaats gehad, in mindering van dat, het welk de gemeente in het volgend jaar verpligt is te leveren, zonder dat als dan echter de dienstijd van het jaar, in het welk zij in den dienst treden, van de vijf jaren dienst zal worden afgetrokken.

67. Tot den dienst ten eenemale onbekwaam bevonden wordende, of wel wettige redenen van vrijstelling kunnende allegeren, zal hun, het dubbel der boete of penaliteit, bij art. 63 bepaald, worden opgelegd.

68. Tijdelijke ziekten of gebreken brengen in dit geval geene momentanele vrijstelling te weeg; zij zullen, dien onverminderd, aan den provincialen kommandant worden opgegeven, en de genezing zal, des noodig, in een hospitaal worden beproefd.

Mede gelet op de navolgende artikelen van de wet van den 27 April 1820.

Art. 5. Allen, die in de termen der inschrijving vallen, zullen zich daartoe, *vóór den 20 januarij van elk jaar*, bij het plaatselijk bestuur hunner woonplaats aangeven.

17. De gehuwden zullen hunne bewijzen tot vrijstelling als zoodanig op hetzelfde tijdstip overleggen, waarop dit, voor alle anderen, die aanspraak op vrijstelling hebben, is bepaald.

6. Zij, die hun verblijf binnen dit rijk komen te vestigen, en als ingezetenen moeten worden beschouwd, zullen, voor zoo verre zij nog in de jaren der militie vallen, zich, insgelijks, voor het gemelde tijdstip, ter inschrijving aangeven in dat register, waartoe zij volgens hunnen ouderdom behooren.

7. De plaatselijke besturen zullen, nadat, op den 20 *januarij*, de inschrijvings registers opgemaakt en door het hoofd van het bestuur zijn onderteekend, op zoodanige wijze, als zij raadzaam oordeelen, naauwkeurig onderzoeken, of alle, die in de termen vallen, inderdaad zijn ingeschreven.

8. Zij, welke zich, *voor den 20 januarij*, niet hebben laten inschrijven, zullen alsnog worden ingeschreven, aan het einde van het register, onder de naamteekening van het hoofd van het plaatselijk bestuur, en tevens verwezen worden tot eene boete van niet minder dan *vijf guldens* en niet te boven gaande de som van *honderd guldens*, of ingeval van volstrekt onvermogen, tot eene gevangenis van *vier* dagen tot *zes* weken.

9. De inschrijving-registers zullen *op den 20 januarij*, finaal worden gesloten, en, met de alphabetische lijsten, onmiddelijk aan den gouverneur der provincie worden opgezonden.

10. Zij die zich, *voor den 28 januarij* van het jaar, waarin deze verpligting op hen berust, niet hebben laten inschrijven, zullen dadelijk worden gearresteerd, en naar de hoofdplaats der provincie overgebragt, ten einde aldaar voor den gouverneur en twee leden der Gedeputeerde Staten te worden onderzocht. Ingeval zij niet bevonden worden door ziekte of ligchaamsgebreken, ongeschikt te zijn voor den militairen dienst, zullen zij dadelijk aan den provincialen kommandant ter inlijving worden overgegeven, in mindering van het contingent, overeenkomstig de bepalingen deswege, in de art. 66. en 68. der wet van den 8 januarij 1817 gemaakt.

11. De nalatigen, in het vorig artikel vermeld, zullen tevens worden verwezen tot het dubbeld der boete of der straffe, in art. 8. bepaald.

Bijaldien zij, welke voor den dienst geschikt bevonden worden, voldoande bewijzen, dat zij, in het jaar, waarin zij de inschrijving hebben verzuimd, eene wettige reden tot vrijstelling hebben kunnen doen gelden, zullen zij zonder boete worden ingelijfd.

41 De nasporingen naar de dienstpligtigen der nationale militie, welke aan de inschrijving of aan de ontvangene oproeping niet voldoen, zullen op gelijke wijze, bestuurd worden, als ten opzigte van de deserteurs van het krijgsvolk gebruikelijk is. De gearresteerden zullen aan den gouverneur der provincie, waartoe zij behooren, worden overgegeven.

(*Het vervolg op de kant van deze bladzijde.*)

Wijders gelet op de circulaire van zijne Excellentie den Heere Staatsraad Gouverneur der Provincie *Noord-Braband*, dato 7 December 1820 n.° 8, houdende voorschriften en bepalingen tot verzekering van den regelmatigen loop der werkzaamheden voor de ligting der nationale militie van den jare 1821.

Brengen ter kennis van allen en een ieder dien zulks aangaat, dat alle manspersonen, zoo wel gehuwd als ongehuwd, welke geboren zijn in den jare 1802, onverschillig of dezelve al, dan of niet redenen van vrijstelling mogen hebben, verpligt zijn, zich voor de ligting van den jare 1821 te doen inschrijven. — Dat ouders, Voogden of Bloedverwanten, in deze voor hunne naastbestaande of pupillen het zij laatstgenoemden al of niet tegenwoordig zijn, mitsgaders Regenten van publieke Gestichten, voor de onder hun beheer staande, de belangen moeten behartigen, door het doen der bij de wet gevorderde opgave, en dat alle dezelve daar voor verantwoordelijk zijn.

ROEPEN OP bij deze, alle in de termen der inschrijving vallende ingezetenen, om te compareren ten Stadhuize van Breda ten einde zich te doen inschrijven, in voege als volgt.

De bewoners van Wijk A., MAANDAG den 8 januarij 1821, des voormiddags van negen tot twaalf uren, en des namiddags van drie tot vijf uren.

De bewoners van Wijk B., DINGSDAG den 9 januarij 1821, des voormiddags van negen tot twaalf uren, en des namiddags van drie tot vijf uren.

De bewoners van Wijk C., WOENSDAG den 10 januarij 1821, des voormiddags van negen tot twaalf uren, en des namiddags van drie tot vijf uren.

De bewoners van Wijk D., DONDERDAG den 11 januarij 1821, des voormiddags van negen tot twaalf uren, en des namiddags van drie tot vijf uren,

Zullende die genen welke zich op de hier boven vast-

(*Het vervolg op de tweede bladzijde.*)

gestelde dagen, of uiterlijk op den 20 januarij 1821, niet hebbee doen inschrijven, alnog worden ingeschreven of nagevoegd aan het einde van het Register, en zullen de zelve tevens verwezen worden, overeenkomstig art. 8 der wet van den 27 April 1820, in eene boete van niet minder dan vijf guldens en niet te boven gaande de som van honderd guldens, of ingeval van volstrekt onvermogen, tot eene gevangenis van vier dagen tot zes weken. Terwijl zij die zich voor den 28 januarij 1821, niet hebben laten inschrijven, volgens art. 10 der evengemelde wet, dadelijk zullen worden gearresteerd, en naar de hoofdplaats der provincie overgebragt, ten einde aldaar door Heeren Gouverneur en twee leden der Gedeputeerde Staten te worden onderzocht, en, niet ongeschikt tot den dienst bevonden wordende, dadelijk aan den provincialen kommandant ter inlijving overgegeven worden, en bovendien het dubbeld der voorgemelde boete betalen, ten ware zij wettige redenen van vrijstelling hebben, in welk geval zij zonder boete zullen worden ingelijfd.

Vermanende Burgemeesteren de belanghebbenden, dat dezelve de hier bovengenoemde tijdsbepaling exactelijk in het oog houden; en bij de te doene opgave hunner Doop- en Geslacht-namen, en die hunner ouders of Voogden, ook preciselijk opgeven hunne woonplaats met de letter en het nummer hunner Wijk, en zulks om voorte komen alle de onaangenaamheden en verwarringen, welke voor de ingeschreven zelve, het zij uit eene verkeerde opgave en spelling der namen, of uit het gebrekkelijke in de opgave der woonplaats als anderzins, zoude kunnen voortvloeijen.

BREDA, den 14 December 1820.

S. H. JANTZON VAN NIEUWLAND, vt.

Ter Ordonnantie van Burgemeesteren;

De Secretaris der Stad,

OUKOOP.

OOST-INDIEN.

BATAVIA den 19 Augustus. Het bevel over de infanterie en kavallerie, onder de de orders van den Generaal-majoor commandant der troepen, is dezer dagen aan den Generaal-majoor *van Geen* opgedragen.

Berigten uit Banda van den 22 julij melden, dat de nieuwe vuurmond van den *Goening Api* nog onophoudelijk bleef woeden. Op Lonthoir hebben de zes specerijperken veel geleden. Op Neira zag het er niet veel beter uit, en bij den onvoordeeligen oogst van verleden jaar zonde de opbrengst van specerijen zeer gering zijn. [illegible] gewapende vaartuigen naar Banca vertrokken. Z. M. schip *Tromp* ligt ter reede van Batavia en ter reede van Sourabaija liggen de korvet *Eendragt* en de schoner *Schildpad*.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 18 December. Prinses Marianne bevindt zich sedert eenigen tijd ongesteld, en men verneemt met groot leedwezen, dat hare ziekte dezer dagen eenen ernstigen keer heeft genomen. Gisteren luidde het berigt echter gunstiger.

Gisteren is alhier eene britsche courier gepasseerd, welke met dringende depeches naar Weenen, alwaar zich thans de engelsche Ambassadeur, Lord Stewart, bevindt, bestemd was. De heer [illegible], een der secretarissen van ambassade is dezer dagen alhier doorgereisd, ten einde van Calais naar engeland over te steken.

MENGELINGEN.

KEUS VAN VRIENDEN

Wie zich uit dwazen vrienden kiest,
Wordt eind'lijk zelf een dwaas; — verliest.
Maar wie zich aan 't verstand verbindt,
Wordt zelf verstandig en — hij wint.

naarvolging.

ONDERLINGE VERDRAAGZAAMHEID.

De mensch kan vallen, elk heeft fouten; in dit leven
Zijn zwakheên, die w'elkaêr wel dienen te vergeven,
Ei! schikken we elk wat in! wij wonen hier toch t'zaam,
Het hart kan dwalen, mensch! en sterv'ling is uw naam.

naarvolging.

*** Daar volgens het besluit van Z. M. van 8 November ll., (Staatsbl. No. 24.) het tijdstip, waarop het gebruik der *Nederlandsche Lengtematen* en *Gewigten* over de geheele uitgestrektheid van het Rijk verpligtend zal zijn, bepaald is op 1 Januarij 1821; hebben W. VAN BERGEN & COMP., Boekhandelaars te Breda, en N. PRUYMBOOM, Arrondissements Yker mede aldaar, gezorgd voor eene naauwkeurige VERGELIJKINGS TAFEL *van de oude El tegen de Nederlandsche El* (metre) *met hare onderdeelen en derzelver prijzen; berekend voor het Arrondissement Breda*, en opgehelderd door voorbeelden, waardoor een ieder dadelijk in staat is gesteld de verhoudingen en prijzen te berekenen. — Deze voor alle huismoeders en alle handel- en winkel doende lieden onmisbare *Vergelijkings Tafel* is door hen gesteld op den geringen prijs van 10 cents.

Geene exemplaren worden voor echt erkend dan welke met den stempel van den Arrondissements Yker N. PRUYMBOOM voorzien zijn.

Eerstdaags zullen zij mede voor eene *Vergelijkings-Tafel* van het *oude Pond tegen het Nederlandsche Pond* zorgen.

ADVERTENTIEN.

VERPACHTING VAN DEN OPHEF DER STEDELIJKE BELASTING BINNEN OOSTERHOUT

Het bestuur der stad Oosterhout is van meening om op zaturdag den 30 December 1820, ten stadshuize aldaar, des voormiddags ten elf ure, onder approbatie van Hun Edel Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde staten der Provincie Noord-Brbrand, in het openbaar aan den meestbiedende te verpachten den OPHEF DER STEDELIJKE BELASTING OP HET BEESTIAAL te Oosterhout, en zulks voor den tijd en termijn van één jaar ingaande den 1 Januarij en eindigende den laatsten December 1821.

De voorwaarden van verpachting liggen voor de gegadingden ter lezing ter Secretarij van Oosterhout, alwaar ook nader onderrigt kan bekomen worden.

Oosterhout den 19 December 1820.

Het Stedelijk bestuur van Oosterhout

J. S. HALLUNGIUS

Ter ordonnantie van Hetzelve

De Secretaris

B. LUKWEL.

VERKOOPING VAN EIKEN- EN MASTEN PALISSADEN, GORDINGEN EN BARRIERES TE BREDA.

De Kolonel Kommandant der Vesting BREDA, als daartoe van wegens Zijne Excellentie den Heere Commissaris Generaal van Oorlog nader geautoriseerd, maakt bij deze aan allen en een iegelijk bekend, dat de publieke Verkooping van 36850 stuks EIKEN PALISSADEN, 2450 oude MASTEN dito, 1866 MASTEN PALISSADEN in het Magazijn voorhanden, 24 dubbelde BARRIERES met Stijlen en IJzerwerk, en 10 enkelde BARRIERES, te Breda, bevorens op Maandag den 27 November 1820 geannonceerd, doch alstoen tot nadere advertentie uitgesteld, binnen dezelve Vesting BREDA, zal gehouden worden op WOENSDAG den 3 JANUARIJ 1821 en volgende dagen; zullende de Verkooping beginnen des voormiddags ten tien ure precies, op het Binnenkasteel te Breda, met kavel 1.

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van gemelden Notaris.

NB. BAL, op de GROOTE ZAAL, boven de Hal, op Zaturdag den 6 Januarij 1821, des avonds ten 10 ure.

De entrée voor een Heer met of zonder Dames, is één Gulden, mits voorzien zijnde van een kaart van een der Heeren Leden.

LIBRAIRIE DE P. J. DEMAT, Imprimeur-Libraire de l'académie royale et de l'université de Louvain.

Nouveautés.

1.° ALGÈBRE, *par Garnier*, 2 parties. 2 vol. in-8. 1820. 8 fr.

2.° *De historia dialogi tres, auctore Fr. Jos. Dumbeck*. in-8. 4 fr. 50

3.° LEÇONS *françaises de littérature et de morale, par Noel et Delaplace*. 2 vol. in-8. 1821. 10 fr.

4.° LE MÊME, avec un *supplément*. 2 gros vol. in-8. 1821. 12 fr.

5.° FABLES *de Florian*. in-18. portrait. 1821. 1 fr

6.° FABLES *de la Fontaine*. in-18. portrait. 1821. 1 fr 50.

7.° ÉLÉMENS *de la conversation anglaise, par Perrin*, in-8, cart. 2 fr. 25

8.° AVENTURES *de Télémaque*, 2 vol. petit in-12, portrait. 1821. 2 fr. 25

9.° GRAMMAIRE *Française de Letellier*, in-12, cart. 1821. 1 fr 50

10.° NOUVELLE *tenue de livres par Martin Bataille*, in-8. 1820. 2 fr. 50

11.° NOUVEAUX MÉMOIRES de l'académie royale des Sciences et belles lettres, in-4. 1820. (faisant le tome 6 de la collection.) ornés de 5 planches. 18 fr.

Et se vend chez tous les principaux libraires du royaume.

BIJ DE WEDUWE J. ALLART EN COMP. *Boekverkoopers in 's Gravenhage*, zijn van de pers gekomen en alomme verzonden:

I. *Bijdragen tot de Huishouding van staat in het Koningrijk der Nederlanden*, door G. K. GRAVE VAN HOGENDORP, Vde Deels, 2de stuk, behelzende *Aanteekeningen op eene Reis door de* [illegible], OVERIJSSEL *en* DRENTHE, *in den nazomer van 1819*; dezelve geven aanleiding tot eene zeer juiste kennisverkrijging van de hoedanigheden, de waardij, den staat van Landbouw, Handel en Fabrieken, die deze Gewesten in den tegenwoordigen tijd zoo opmerkwaardig doen zijn.

II. *Geschiedenis der Fransche Heerschappij in Europa*, door N. G. VAN KAMPEN, VIde deel — Dit deel, een der belangrijkste van dit uitmuntende werk, vangt aan met de groote Evenementen in ons Vaderland in 1810, gaat voort met de verbazende Gebeurtenissen in Europa (waarvan de geduchte veldtochten in Rusland en spanje een allerinteressantst gedeelte uitmaken), en eindigt met de wapenstilstand, na den veldslag bij *Bautzen*, onder bemiddeling van Oostenrijk in 1813.

Nog zijn bij dezelve in den loop van dit jaar van de pers gekomen:

(*vervolg op de kant van deze bladzijde*)

I. E. A. BORGER, *Disputatio de Mysticismo*, tweede uitgave, in gr. 8vo.

II. ——— Leerredenen, Iste Deel, 2de druk. — Zijnde het IIde deel ter perse, hetwelk met eene Voorrede door den Proffessor VAN DER PALM zal worden uitgegeven, en zoo spoedig eene goede uitvoering toelaat, het licht zal zien.

III. H. MUNTINGHE, *de Psalmen uit het Hebreeuwsch vertaald*, 1ste deel, met aanmerkingen tot verklaring achter iedere Psalm; het 2de deel staat binnen kort te volgen.

IV. J. VAN VOORST, *Leerredenen*.

V. M. JORISSEN, *der Christenen goede Vrijdag*, of kort overzigt van het geheele Lijden en Sterven van onzen Zaligmaker. *Derde druk*.

VI. H. VAN HEIJNINGEN, *Bijbeloefening over het Evangelie van Mattheus*, II deelen compleet.

VII. A. N. VAN PELLEKOM, *Plegtige inweiding van het nieuwe Kerkgebouw te Prinsenhage*.

VIII. Mr. J. C. DE JONGE, *Levensbeschrijving van Johan en Cornelis Evertsen, Luitenant-Admiraten van Zeeland*, met 2 schoone portretten, de afbeelding hunner Graftombe, van drie zeer merkwaardige Eereteekenen, en twee uitvoerige Geslachtlijsten der beide groote Mannen.

IX. A. BEELOO, *Tooneel- en Mengel-Poëzij*; dit uitmuntend Bundeltje Gedichten, is zeer net op schrijfpapier gedrukt, met gegraveerde Tijtel en Vignet, in carton gebonden.

X. J. F. SERRURIER, *de buitenman*, N°. 5, waarmede het 1ste deel compleet, en thans op nieuw alomme voorhanden is.

XI. *Lektuur voor Vrouwen in den beschaafden stand*, ongemeen bevallig van inhoud en uitvoering, in kl. 12mo formaat, met fraaije plaatjes. Op nieuw uitgegeven en verrijkt met 2 zeer naïve Zangstukjes en eene Almanak voor 1821.

XII. HET STRATEGETISCH SPEL, *of Militaire Uitspanning* door J. A. MESSMER, *Luit.-Kolonel bij de Genie*; bestaande in eene uitmuntend schoon gegraveerde *heele vels Landkaart, de verklaring van het spel in 't Nederd. Fransch en Hoogd.* en *zeer beweeglijke Figuren om mede te spelen*; welk interessant spel door een aanzienelijk getal Hoogere en Lagere Officieren, Kweekelingen in de Krijgskunde en Beminnaren van het schaakspel, reeds met groot welgevallen wordt gebruikt.

Gedrukt te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers